Natisov 15.000.

„Štajerc“ izhaja vsaki petek, datiran z dnevom naslednje nedelje.

Naročnina velja za Avstro-Ogrsko: za celo leto 3 krone, za pol in četrt leta razmerno; za Nemčijo stane za celo leto 5 kron, za Ameriko pa 6 kron; za drugo inozemstvo se računi naročnino z ozirom na visokost poštnine. Naročnino je plačati naprej. Posamezne številke se prodajajo po 6 vin.

Uredništvo in upravništvo se nahajata v Ptuju, gledališko poslopje štev. 3.

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastonj, ali rokopise se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torek zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inseratov) je za celo stran K 64, za 1/2 strani K 32, za 1/4 strani K 16, za 1/8 strani K 8, za 1/16 strani K 4, za 1/32 strani K 2, za 1/64 strani K 1. — Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 5. | V Ptuju v nedeljo dne 3. februarja 1907. | VIII. letnik.

Prvi naš strankiin zbor.

Preteklo nedeljo je visela raz duri velike dvorane ptujske „društvene hiše“ belozelena zastava. Pozdravljala je tuje goste, — zaupnike stranke, katere glasilo je naš list. Iz vseh pomembnejših krajev so prihiteli zaupniki, Štajerska in Koroška sta bili zastopani in veselje je bilo, pogledati napolnjeno dvorano borilcev za svobodno misel in za prijateljstvo med narodi. Kdor se je udeležil tega zbora, ta ne bode pozabil globoki vtis, katerega je napravil na vsakogar. Prvi zbor naše napredne stranke je dokazal, da smo živa, nevstrašena stranka, da je naš napredek zagotovljen in da se nasprotniki zaman trudijo, premagati trdno voljo ljudstva samega . . .

Dvorana je bila napolnjena. Sneg, ki je padel soboto ponoči, je sicer marsikogar zadržal doma in tudi celjski vlak, s katerim je nameravalo priti večje število zaupnikov iz spodnjih krajev, je imel 3 ure zamude. Ali vkljub temu smo lahko z izidom tega zbora več kot zadovoljni. Kaj pomenijo klavrni sestanki prvakov, zbobnani po politikujočih farjih, proti temu živemu izrazu ljudske volje?! Bodočnost bode pokazala, da je bil ta prvi naš zbor mejni kamen v zgodovini napredne stranke na Štajerskem in Koroškem. Zlasti z veseljem poročamo, da nismo izgubili s spremembo lista v tednik ničesar, nasprotno pa da smo veliko pridobili. Tako je zdaj naša stranka — „Napredna zveza“ za Štajersko in Koroško — ustanovljena. Fundament je vstvarjen in novo delo bode prineslo nove uspehe!

Premalo prostora imamo, da bi prinesli natanko celotno poročilo o temu zboru. Le poglavitne poteze hočemo objaviti!

I. Otvoritev in pozdrav.

Dež. poslanec in župan J. Ornig je otvoril zbor in pozdravil navzoče najprisrčneje. Očrtal je na kratko pomen zborovanja. List je danes zelo razširjen in število odjemalcev se je podvojilo, kakor je postal tudi tednik. In vsak čitatelj „Štajerca“ je tudi boritelj njegovih idej. Da se pa vstvari tem čitateljem temelj, sklican je današnji shod. Lepih govorov ne potrebujemo, temveč le dejanj. Dejanja pa bode napravila krepka strankina organizacija. Govornik želi zboru največji uspeh.

Potem si izvoli zbor kot prvega predsednika deželnega poslanca g. Stiegerja iz Slov. Bistrice, kot drugega predsednika g. Kautshammerja iz Ormuža, kot zapisnikarja pa gg. Stering in Murko.

Predsednik Stieger se zahvali za izvolitev in opozarja vse navzoče, naj porabijo vse svoje moči v izzidanje te organizacije. Kajti sam ve iz lastne izkušnje, kaj je „Štajerc“ in kako velik pomen ima za kmeta. Kmet pričakuje z veseljem ta svoj list. Končno se zahvaljuje predsednik dosedanjim voditeljem „Štajerčevega“ gibanja, čemur pritrdi ves zbor.

Prečitali so se potem pozdravni brzojavi in pisma, od katerih je prišlo celo vrsto in od katerih naj le omenimo: Poslanec Wastian je brzojavil: „Slava žilavemu vašemu odporu!“ — Posl. Dobernig je obljubil pismeno, da bode vedno težnje naše stranke pospeševal. — Iz Krškega je prišel brzojav: „Ne odnehajte, dokler ne zmaga pravica nad krivico!“ — Posl. dr. Pommer je pisal: „Pozdravljam ustanovitev napredne stranke z veseljem. „Nisem kranjc nisem tolajnc, mi smo le Štajerce, luštni ljudje“ . . . Nadalje so prišli še pozdravi od posl. Seifritza, iz sv. Lenarta, iz Dunaja, Gradca, Maribora, Celja, Eberndorfa (Koroško), Velikovca (Kor.) Kočevje (Kranjsko), Šoštanja, Rogatca, Dobje pri Plenini, Kozje, Dix, Kühnsdorf (Kor.), Pragersko, Slov. Gradec, Rajhenburg, Store, Sevnica, Velenje, Sv. Jurij ob Šč., Vojnik, Račje, sv. Jakob v Rožni dolini (Kor.), Radgona, Rogatec, Zg. Radgona, Žavrč, Grifen (Kor.), Slov. Bistrica, Mislinje itd. itd.

II. Namen in naloga zaupnega sheda.

Predsednik je podaril besedo poročevalcu uredniku K. Linhartu. Le-ta je govoril približno tako-le: „Dve misli sta nas napotili, da skličemo ta zaupni shod. Vprašali smo se: ali je potrebno, vstvariti in organizirati napredno stranko in ali je to mogoče. Doslej je bila tako zvana „Štajerčeva“ stranka le skupina naročnikov. Ali misel prvaška, ki se razširja in ki se ne sme podcenjevati, ki je zavlekla politični boj na gospodarsko polje, ki hoče vsakogar izstraditi, kdor ne trobi v njen rog, ta misel zahteva odločen odpor! Glavni nositelji prvaške misli pa so ravno ljudje, ki bi morali mir naglašati . . . Zdaj pa je tudi pravi trenutek, da pričnemo iz novega boj! Prvaška stranka je razdrobljena, dr. Tavčarjeva stranka na Kranjskem umira, kranjski „liberalizem“, ki se je pečal v zadnjem času le s sovraštvom proti Nemcem, ne bode več dolgo dihal. In tudi Spindlerjeva „nova stranka“ nima bodočnosti, kèr se bode spremenilo njeno nasprotje do klerikalizma kmalu v boj zoper nemške sosede. Ali nevarna je tudi ta nova stranka, ker vleče politiko na gospodarsko polje in hoče ubiti sleherni pojav tistega nemškega vpliva, ki je koristen in potreben. Vse mogoče zveze ustanovljajo nasprotniki: „krščansko-socialno zvezo“, „kmetsko zvezo“, v katere vodstvu sedijo le farji, vse izrabljajo v svrho bojkota, tega najumazanejšega političnega sredstva. To ni boj za kmeta in delavca, temveč boj za klerikalno-prvaški vpliv, — ni boj proti mnenju drugih, temveč proti trgovcem in obrtnikom. Mislim, da je potreba „Štajerčeve“ organizacije iz teh besed razvidna. Vprašajmo se sedaj, je-li taka napredna organizacija, kakor jo hočemo ustanoviti, tudi mogoča. Mesto odgovora se ozrimo le na 7 letno delo našega lista. Našim prijateljem je

Na morju.

Francosko spisal Guy de Maupassant.

(Nadaljevanje in konec)

In vzeli so špago, rujavo in umazano, jo potegnili čez rano in zmučkani od in stisnili z vsemi močmi ter jo zavezali. Kri se je ostavila.

Javel je ostal, roka mu je visela navzdol. Prijel jo je z drugo roko, jo vzdignil, pregledaval in pretresaval. Vse je bilo zlomljeno, kosti zdrobljene. Samo kite so držale ta kos mesa na truplu. Gledal je s temnimi, očmi. Potem se je vsedel na zloženo jadro. Tovariši so mu nasvetovali, naj izmava neprenehoma rano, da ne bi se vnela. Postavili so posedo poleg njega in vsak hip je vzel s kozarcem vode in jo zlil čez grozno rano.

„Raje se spodaj k počitku vleži“, je menil brat. Šel je dol, ali čez uro je prišel nazaj, ker ni hotel sam ostati. Tudi je bil raje na svežem zraku. Zopet se je vsedel in zopet umival roko.

Lov se je posrečil. Velike ribe z behmi trebuhi so ležale poleg njega in se tresle v smrtnih sunkih. Gledal jih je, brez da bi ponehal z umivanjem zdrobljenega uda.

Ko so prišli v bližino Boulogne, pričel je zopet vihar; valovje je kakor besno metalo barčico semtertja, jo vrglo nazaj v odprto morje in suvalo nevsmiljeno vbogega ranjenca.

Prišla je noč; vreme je ostalo viharno do jutranje zore. Ko je vzhajalo solnce, so zopet angleško obrežje zagledali. Ali, ker se je morje malo pomirilo, vrnili so se proti francoskemu obrežju.

Proti večeru je poklical mlajši Javel svoje tovariše in jim pokazal črna mesta na roki, grozne znake gnjilobe na udu, ki ni bal več njegov.

Ribiči so gledali in povedali svoje mnenje.

„To je črno vnetje“, je menil prvi.

„Z morsko vodo treba umivati“, dejal je drugi.

Prinesli so morske vode in polili z njo rano. Javel je postal bled kot smrt, zaškripal z zobmi in se zvijal; ali zavpel ni.

Ko ni rana več pekla, rekel je bratu: „Daj mi tvoj nož“. Brat je to storil.

„Drži mi zdaj roko navzgor, čisto ravno, potegni“. Starejši je vse storil.

Mlajši pa je pričel rezati. Rezal je počasi, premišljeno, prerezal kite s kino, ki je bila ostra kakor britev; kmalu ni imel več roke. Zdihnil je globoko in dejal: „To je bilo treba, drugače bi bil še jaz proč“.

Postalo mu je lažje, globoko je dihal in umival rano naprej.

Noč je bila nemirna in niso mogli na suho. Ko je prišel dan, vzel je Javel svojo odrezano roko in jo dolgo preiskaval. Gnjiloba je hrzadvomno že nastopila. Tudi ostali ribiči so gledali roko drug za drugim.

Brat je rekel: „Vrži jo takoj v morje.“

Ali mlajši Javel je postal bod: „O ne, teya ne storim. To je moje, vsaj je bila to moja roka.“

Vzel jo je in položil na kolena.

„Segnila ti bode vse eno“, menil je brat.

Ali ranjencu je prišla misel. Kadar so bili ribiči dolgo na morju, nasolili so ribe, da bi ostale sveže.

Vprasal je: „Ali bi jo ne mogel dati v sol?“

„To je res“, rekli so tovariši.

Vzeli so sodček in ga izpraznili ter položili roko na dnu. Potrosili so jo s soljo in naložili potem zopet ribe v sod.

Eden tovarišev je napravil šalo: „Da se le sod ne proda.“

Vsi so se smejali, le brata ne.

Še vedno je bilo viharno. Do pribodnjega dne ob 10. uri ni bilo misliti, da bi prišli na suho.

Ranjeni je umival vedno še rano.

Semtertja je ostal in šel po barčici gori in zopet nazaj. Brat je držal krmilo, gledal za njim in majal glavo.

Naposled so prišli v pristan.

Zdravnik je preiskal rano in dejal, da je v dobrem stanju. Povezal jo je in priporočal počitek. Ali Javel ni hotel v postelj, brez da bi imel odrezane roke; šel je nazaj v pristan in poiskal sodec, katerega so označili s križom. Izpraznili so sod in Javel je vzel debro obranjeni ud v pst, katerega je prinesel seboj, ter se podal domu.

Žena in otroci so pregledali odrezano roko, jo poslatali in obrisali sol iz nje. Potem so poklicali mizarja, ki je vzel mero za malo krsto.

Drugega dne so šli vsi možje za pogrebom. Brata sta šla črno opravljena. Farni mežnar je nesel krst.

Javel mlajši ni šel več na morje. Dobil je malo službo v pristanu in kadar je pripovedoval o svoji nesreči, rekel je vedno: „Ko bi justil brat takrat vrv odrezati, imel bi še danes svojo roko. Ali tega ni hotel . . .“